

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/197781,TEKST-AUDIO-40-rocznica-smierci-Stanislaw-Jensena.html>
12.05.2024, 06:31

[TEKST + AUDIO] 40. rocznica śmierci Stanisława Jensena

Data publikacji 16.02.2024

17 lutego 1984 r. zmarł Stanisław Jensen, chorąży pilot Wojska Polskiego, pilot doświadczalny i sanitarny. Uczestnik kampanii wrześniowej. Od lipca 1940 r. służył w 301 Dywizjonie Bombowym wykonując loty na bombardowanie m.in. Berlina, Frankfurtu, Hamburga i Kolonii. Od maja 1942 r. służył w brytyjskim 138 Dywizjonie Specjalnego Przeznaczenia Royal Air Force, w ramach którego wykonywał loty ze zrzutami zaopatrzenia m.in. dla Armii Krajowej. W 1943 r. został zestrzelony podczas lotu do Francji. Uwięziony w obozie koncentracyjnym w Sachsenhausen. Kawaler Virtuti Militari, zapomniany bohater II wojny światowej.

Wierny ojczyźnie

Stanisław Jensen swoją przygodę z lotnictwem zaczynał od samych podstaw lotniczego fachu. Początkowo był mechanikiem lotniczym, jednak jego pasja do latania pchnęła go dalej. Ukończył szkołę pilotażu w Bydgoszczy i od 1928 roku mógł z dumą nosić „Gapę” pilota. Służył w warszawskim 1. Pułku Lotniczym, a następnie we lwowskim 6. Pułku. **W czasie kampanii wrześniowej latał na loty rozpoznawcze i atakował oddziały Wehrmachtu.** Mógł mówić o dużym szczęściu, gdyż ze wszystkich lotów powracał na macierzyste lotnisko.

Atak Armii Czerwonej na Polskę, 17 września, oznaczał dla Jensena koniec kampanii wrześniowej i początek wojennej tułaczki. Przedostał się do Francji, aby po paru miesiącach wyruszyć do Wielkiej

Stanisław Jensen, fot.AIPN

Brytanii. Wszedł w skład 301. Dywizjonu Bombowego i zdążył wziąć udział w końcowych akordach Bitwy o Anglię. Brał udział w nalotach na niemieckie barki desantowe, a w późniejszym okresie, po przejściu przeszkolenia w pilotażu samolotów wielosilnikowych, w nalotach na miasta Rzeszy Niemieckiej, m.in. na Berlin, Frankfurt, Hamburg i Kolonię.

Pilot od zadań specjalnych

Ukończenie tury lotów bojowych nie oznaczało dla niego odejścia na odpoczynek. **Zgłosił się do polskiej eskadry C 138 Dywizjonu Specjalnego Przeznaczenia**, w składzie której wykonywał loty z zaopatrzeniem dla organizacji podziemnych całej Europy, w tym m.in. dla Armii Krajowej w Polsce. 13 kwietnia 1943 r. jego Halifax został zestrzelony nad Francją. Udało mu się uratować, wyskakując ze spadochronem, ale poparzony i kontuzjowany nie miał szans na ucieczkę. Został schwytany po trzech dniach ukrywania się i, jak wielu innych lotników, trafił do więzienia we Frankfurcie nad Menem.

Tam jego epopeja jeniecka przybrała dramatyczny obrót. **Zamiast zostać skierowanym do obozu jenieckiego dla alianckich lotników trafił do obozu koncentracyjnego.** Przebywał w Sachsenhausen, Flossenbürgu i Dachau, a **pod koniec wojny został włączony do grupy zakładników stworzonej przez Ernsta Kaltenbrunnera**, szefa Głównego Urzędu Bezpieczeństwa Rzeszy (RSHA).

Wróg władzy ludowej

Stanisław Jensen został uwolniony z niewoli przez wojska amerykańskie i na krótko powrócił do Wielkiej Brytanii. Zdecydował się na powrót do Polski. Tu, jako były żołnierz Polskich Sił Powietrznych, stał się czujnie obserwowanym wrogiem władzy ludowej. Okazało się, że nie może pracować w lotnictwie. Szczęśliwie znalazł pracę poza nim, ale „szklany sufit” nie pozwalał mu awansować. **Dopiero po politycznej odwilży powrócił do latania, ale już w lotnictwie sanitarnym.** Jego pasją stało się również łowiectwo. Wojenne trudy oraz pobyt w obozach odcisnęły się na jego zdrowiu. W 1967 r. przeszedł na emeryturę. W latach 70. XX w. starał się o odszkodowanie za eksperymenty medyczne, jakim miał być poddany w obozach koncentracyjnych, ale nie udało mu się odnaleźć potwierdzającej je dokumentacji.

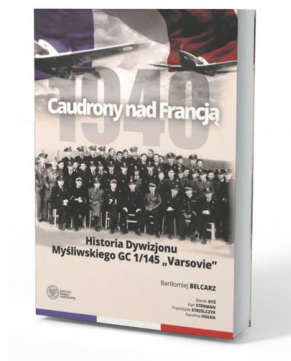
Zmarł 17 lutego 1984 r. w Warszawie, jego grób niszczał w zapomnieniu. Dzięki inicjatywie p. Piotra Hodyry mogiła została objęta opieką przez Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN. Jego grób został wpisany do ewidencji grobów weteranów walk o wolność i niepodległość Polski. **W tym roku na jego mogile powstanie nowy nagrobek ufundowany przez Instytut Pamięci Narodowej.**

***

12 grudnia 2023 r. na warszawskim lotnisku Babice, z udziałem prezesa IPN dr. Karola Nawrockiego, została zaprezentowana gra „[Lotnicy – wojna w przestworzach](#)”. Nowy projekt gamingowy Biura Nowych Technologii IPN nawiązuje do losów bohaterów II wojny światowej – polskich asów przestworzy, którzy na podniebnych szlakach Europy wykuwali chwałę polskiego lotnictwa. Gra zawiera w sobie elementy zręcznościowe oraz zagadki logiczne. Fabuła jest oparta na prawdziwych wydarzeniach i postaciach polskich lotników odbywających służbę w powietrzu w czasie II wojny światowej. W grze zaimplementowano moduł Journala (dzienników), zawierający kompendium wiedzy historycznej, do której nawiązuje projekt. Gra „Lotnicy – Wojna w przestworzach” jest dostępna bezpłatnie na platformie [STEAM](#).

[LOTNICY – wojna w przestworzach: projekt gamingowy IPN \[Trailer\]](#)

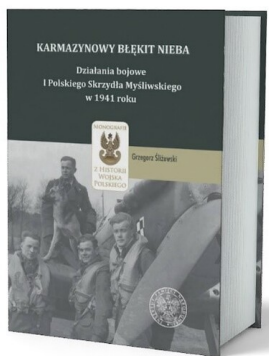
W 2020 r. IPN wydał książkę pt. „Caudrony nad Francją. Historia Dywizjonu Myśliwskiego GC 1/145 Varsovie” autorstwa Bartłomieja Belcarza. Historia polskiego lotnictwa w okresie kampanii francuskiej 1940 jest jak dotąd najmniej znanym epizodem naszych działań lotniczych z okresu II wojny światowej. Jedyną całkowicie polską jednostką użytą w trakcie walk był dywizjon myśliwski GC 1/145 „Varsovie”. Opracowanie to jest pierwszą książką w języku polskim całkowicie poświęconą tej jednostce, jej pilotom i uzbrojeniu – samolotom CR.714.

W 2021 r. nakładem wyd. IPN ukazała się książka pt. „[Polskie Wojska Lotnicze 1918–1920](#)” autorstwa Mariusza Niestrawskiego. Niniejsza książka jest próbą rozpropagowania wiedzy o początkach lotnictwa spod znaków biało-czerwonej szachownicy. Ma być swoistym wprowadzeniem do historii polskich Wojsk Lotniczych w latach 1918–1920. Książka jest również próbą udowodnienia, że Jerzy Kossowski i Stefan Bastyr byli równie interesującymi postaciami jak Stanisław Skalski i Witold Urbanowicz i że zanim w 1940 r. polskie samoloty broniły Londynu, dwadzieścia lat wcześniej zasłużyły się dla obrony Lwowa i Warszawy.

W 2022 r. nakładem wyd. IPN ukazała się książka pt. „Karmazynowy błękit nieba. Działania bojowe I Polskiego Skrzydła Myśliwskiego w 1941 roku” autora: Grzegorz Śliżewski. Niniejsza pozycja przedstawia opis pracy I Polskiego Skrzydła Myśliwskiego dzień po dniu, wszystkie loty bojowe i operacyjne, zwycięstwa, straty, a nawet urlopów pilotów. Ustalenie, w jakich operacjach uczestniczyli polscy lotnicy, jakie były cele eskortowanych bombowców i efekty wykonanych zadań. [Książkę można nabyć w naszych księgarniach stacjonarnie lub online.](#)

Zachęcamy również do zapoznania się z materiałami dotyczącymi polskie lotnictwa i lotników, które się znajdują w portalu przystanekhistoria.pl i na innych stronach IPN:

- Wojtek Matusiak, [Podpułkownik pilot Tadeusz Nowierski \(1907-1983\)](#)
- Izabella Kopczyńska, [Wanda Modlibowska - niesamowita pilotka szybowców i działaczka konspiracyjna](#)
- Mariusz Niestrawski, [Początki produkcji samolotów w niepodległej Polsce \(1918-1921\)](#)
- Wojciech Kujawa, [Władysław Śliwiński. Z Dywizjonu 303 do celi śmierci](#)
- Magdalena Bałdyga, [Atos, Portos czy Aramis? Podniebny muszkieter Dywizjonu 303](#)
- Adam Siwek, [Zapomniany bohater. Pułkownik pilot Jerzy Kossowski \(1892-1939\)](#)

AUDIO:

Aby zobaczyć odtworzyć włącz JavaScript

PLIKI DO POBRANIA

[dyrektor Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN Adam Siwek o 40. rocznicy śmierci Stanisława Jensena \(mp3, 5.01 MB\) 16.02.2024 13:00](#)

[dyrektor Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN Adam Siwek o 40. rocznicy śmierci Stanisława Jensena \(wav, 36.75 MB\) 16.02.2024 13:00](#)